

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi painelaitelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi painelaitelakia.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset lain soveltamisesta alusten painelaitteisiin. Lisäksi lakiin lisättäisiin säännökset lain soveltamisesta niin sanottuihin luokituslaitok-

siin. Voimassa olevan lain siirtymäsäännös paineastialain soveltamisesta jäisi edelleen voimaan.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008.

PERUSTELUT

1 Nykytila

Painelaitelain (869/1999) 1 §:n 2 momentin mukaan lakia sovelletaan puolustushallinnon toimialan painelaitteisiin, alusten painelaitteisiin sekä ilma-aluksiin ja niiden käyttölaitteistoihin kuuluihin painelaitteisiin siten kuin erikseen säädetään. Lain 1 §:n 3 momentin mukaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuihin paineellisiin astioihin ja säiliöihin lakia sovelletaan vain niiden sijoituksessa ja käytössä. Painelaitelailla ja sen nojalla annetuilla säännöksillä on pantu täytäntöön painelaitteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 1997/23/EY.

Painelaitelain säännöksiä ei voida kaikilta osin soveltaa puolustushallinnon käytössä oleviin painelaitteisiin, koska ne eroavat rakenteeltaan ja käyttötarkoitukseltaan yleisesti käytössä olevista painelaitteista. Toisaalta kaikista puolustushallinnon käytössä olevista painelaitteista ei ole saatavissa tarvittavia tietoja, joiden perusteella voitaisiin arvioida,

täyttääkö painelaite oleelliset turvallisuusvaatimukset. Näin ollen painelaitteiden turvallisuus joudutaan arvioimaan muilla menetelmillä kuin painelaitelaissa edellytetään. Näitä poikkeavia painelaitteita on erityisesti panssariajoneuvoissa ja ohjuksissa.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetulla lailla ja sen nojalla annetuilla säännöksillä on pantu täytäntöön kuljetettavista painelaitteista annettu neuvoston direktiivi 1999/36/EY. Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettu laki koskee vaarallisten aineiden kuljetusta tiellä ja rautatiellä sekä ilma-aluskuljetuksia samoin kuin kappaletavaran meri- ja sisävesikuljetuksia. Kyseinen laki ja direktiivi eivät koske alukseen tai ilma-alukseen liitettyjä ja niiden käytön kannalta tarpeellisia painelaitteita.

Painelaitelailla kumottiin paineastia-asetus (549/1973). Lain 27 §:n 3 momentin mukaan paineastioiden suunnittelua, valmistusta, käyttöönottoa ja niihin liittyvää tarkastusta ja tarkastuslaitosta koskevia paineastialain ja sen nojalla annettuja muita säännöksiä kuin paineastia-asetuksen 21 c §:ää sovelletaan

kuitenkin rajoitetusti edelleen. Lain alkupe-
räisen siirtymäsäännöksen mukaan paineas-
tialain säännöksiä voitiin soveltaa 29 päivään
toukokuuta 2002. Siirtymäkautta jatkettiin 31
päivään joulukuuta 2003 painelaitelain muut-
tamisesta annetulla lailla (387/2002) siltä
osin kuin on kysymys puolustushallinnon
toimialan painelaitteista taikka alusten paine-
laitteista taikka ilma-alusten painelaitteista
tai ilma-alusten käyttölaitteistoihin kuuluvista
painelaitteista.

Siirtymäkautta jatkettiin toistamiseen lain-
muutoksilla 1160/2003 ja 1096/2005. Paine-
laitelain 29 §:ssä säädetään, että ennen paine-
laitelain voimaantuloa käyttöön hyväksyttyjä
painelaitteita saa edelleen käyttää, vaikka ne
eivät täytä painelaitelaissa säädettyjä vaati-
muksia. Valvontaviranomainen voi kuitenkin
määrätä tällaisten painelaitteiden käytölle ra-
joituksia, jos se henkilö- tai omaisuusvahin-
kojen estämiseksi katsotaan tarpeelliseksi.

Painelaitelain soveltamista puolustushal-
linnon toimialan painelaitteisiin, alusten paine-
laitteisiin ja ilma-aluksiin sekä ilma-
alusten käyttölaitteistoihin kuuluvien paine-
laitteisiin koskevan lainsäädännön ja lakia
alemmanasteisten oikeussääntöjen valmistelu
osoittautui odotettua monimutkaisemmaksi.
Lisäksi uuden perustuslain 80 §:n tulkinnan
pohjalta muotoutuneet sääntelyn täsmälli-
syy- ja tarkkarajaisuusvaatimukset sekä
lainsäädännön alan laajentuminen vaativat
entistä perusteellisempaa säädösvalmistelua,
mikä osaltaan on viivästyttänyt valmistelu-
työtä.

Tarkoituksena on edelleen, että ehdotetun
siirtymäajan päättymiseen 31 päivään joulu-
kuuta 2008 mennessä liikenne- ja viestintä-
ministeriö sekä puolustusministeriö valmiste-
levat säädösehdotukset oman hallinnon alansa
painelaitteiden osalta. Ilma-alusten ja niiden
laitteiden tyyppihyväksyntöjä ja teknisiä vaai-
timuksia koskeva toimivalta on asteittain siir-
tymässä Euroopan lentoturvallisuusvirastolle
(EASA), joten osa ilma-alusten painelaitteita
koskevasta kansallisesta lainsäädännöstä
saattaa siirtymäajan kuluessa käydä tarpeet-
tomaksi.

Alusten painelaitteistoja koskevan säänte-
lyn uudistaminen ehdotetulla tavalla olisi
tarpeen paitsi paineastialain siirtymäsään-
nöksen takia, myös sen vuoksi että Meren-

kulkulaitos saisi aikaisempaa paremmat val-
tuudet alusten painelaitteiden turvallisuuden
varmistamiseksi. Merenkulkulaitokselle olisi
tärkeää saada käyttöönsä tämän lain mukaiset
parannetut valvontavaltuudet 1 päivä tammi-
kuuta 2008 lukien. Tarvetta 27 §:n 3 momen-
tin mukaisen siirtymäajan muuttamiseksi ei
kuitenkaan ole. Merenkulkulaitoksen tulisi
painelaiteturvallisuutta aluksilla tarkastaes-
saan huomioida se, että luokituslaitokset ar-
vioivat vain niiden painelaitteiden turvalli-
suutta, joiden toiminnalla on merkitystä me-
riturvallisuuden kannalta. Luokituslaitosten
tarkastustoiminta on keskittynyt höyry-,
kuumaöljy- ja kuumavesikattiloiden sekä pai-
nelaitteellisten kylmäkuljetusalusten kulje-
tusjärjestelmien turvallisuuden arviointiin,
kaasu-, kemikaali- ja öljysäiliöalusten paine-
laitteisiin sekä paineilma-astioiden ja diesel-
laitteistojen käyttöön liittyvien painelaittei-
den turvallisuuden arviointiin. Merenkulku-
laitoksen tulisi erityisesti valvoa jäähdytys-
kompressorien turvallisuutta, kylmäaine-
vuotojen ehkäisemistä sekä kompressoreita ja
kylmäputkistoja.

2 Ehdotetut muutokset

Painelaitelain 1 §:n sisältöä esitetään muu-
tettavaksi seuraavasti. Pykälän 1 momentti
jäisi ennalleen. Pykälän 2 momentin 1 kohtaa
täsmennettäisiin. Pykälään lisättäisiin uusi 4
momentti, jonka mukaan alusten painelaittei-
siin lakia sovellettaisiin 3 a luvussa säädetyn
poikkeuksin. Ilma-aluksia koskeva 2 momen-
tin 4 kohta siirtyisi vastaavasti 3 kohdaksi.
Pykälän 2 momentin 1, 2 ja 3 kohdat säilyi-
sivät asiallisesti katsottuna muuttumattoma-
na.

Lain 2 §:ää esitetään muutettavaksi siten,
että pykälän 4 kohdan mukaan valvontavi-
ranomaisella voitaisiin tarkoittaa myös Me-
renkulkulaitosta. Kuitenkin lain 5, 16 ja 17
§:n osalta valvontaviranomaisella tarkoitet-
taisiin aina turvatekniikan keskusta.

Pykälän loppuun lisättäisiin uusi 6—8 koh-
ta. Pykälän 6 kohdan mukaan aluksen paine-
laitteella tarkoitettaisiin painelaitetta, joka on
asennettu tai tarkoitettu asennettavaksi suo-
malaiseen alukseen tai joka on tarkoitettu
suomalaisen aluksen käyttämiseksi. Aluksen

painelaitteena ei kuitenkaan pidettäisi kaasusäiliöaluksen lastisäiliötä. Kaasusäiliöaluksen lastisäiliö asennetaan kiinteästi alukseen. Kaasusäiliöaluksen lastisäiliötä koskevin osin voimassa oleva lainsäädäntö jätettäisiin ennalleen. Kaasusäiliöaluksen lastisäiliöistä säädetään myös kemikaali- ja kaasusäiliöaluksista annetussa asetuksessa (244/1982).

Lain 2 §:n 7 kohdan mukaan luokituslaitosdirektiivillä tarkoitettaisiin alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua neuvoston direktiiviä 1994/57/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiivillä 1997/58/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveillä 2001/105/EY ja 2002/84/EY. Säännöksen avulla huomioitaisiin luokituslaitosten huomattava merkitys alusten turvallisuusrakenteiden tarkastajana. Siltä osin kuin Euroopan yhteisö antaa meriturvallisuusalan direktiivejä koskevaa uutta lainsäädäntöä, jonka tarkoituksena on Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/84/EY sekä asetuksen (EY) N:o 2099/2002 mukaisesti nopeuttaa meriturvallisuutta, meriympäristön suojelua sekä alusten asumis- ja työskentelyolosuhteita koskevan yhteisön lainsäädännön ajantasaistamista ja mukauttamista alalla sovellettaviin kansainvälisiin oikeudellisiin asiakirjoihin, toimivalta on siirtynyt yhteisölle.

Lain 2 §:n 8 kohdassa määriteltäisiin hyväksytty luokituslaitos vastaavasti kuin se on määritelty alusten katsastuksista annetun asetuksen (1123/1999) 2 §:n 20 kohdassa.

Lain 4 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että ulkomaisen tarkastuslaitoksen toimenpiteiden lisäksi voitaisiin hyväksyä myös luokituslaitosdirektiivissä tarkoitettua luokituslaitoksen toimenpiteet vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa. Myös tämän säännöksen avulla huomioitaisiin luokituslaitosten huomattava merkitys alusten turvallisuusrakenteiden tarkastajana.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 a luku, johon sisältyisivät säännökset painelaitelain soveltamisesta alusten painelaitteisiin.

Lain 19 a §:ssä määriteltäisiin valvontaviranomaisen tehtävät aluksen painelaitteen osalta.

Pykälän 1 momentin mukaan aluksen painelaitteen tarkastaa valvontaviranomainen. Pykälän 2 momentin mukaan valvontaviranomainen voi kuitenkin valtuuttaa aluksen painelaitteen tarkastuksen suorittajaksi lain 5 §:n mukaisesti hyväksytyn tarkastuslaitoksen, jolla on riittävä osaaminen ja kokemus alusten painelaitteista. Pykälän 2 momentin mukaan vastaavaan tehtävään voitaisiin valtuuttaa myös luokituslaitosdirektiivin 4 artiklassa tarkoitettu hyväksytty luokituslaitos.

Voimassa olevan lainsäädännön mukaan valvontaviranomainen tai valvontaviranomaisen valtuuttama hyväksytty luokituslaitos on tarkastanut alusten painelaitteiden vaatimuksenmukaisuuden. Lain ehdotetulla sanamuodolla mahdollisuus harjoittaa painelaitteiden tarkastustoimintaa ja muita tämän lain mukaisia tarkastustehtäviä annettaisiin muillekin ammattitaitoisille tarkastuslaitoksille kuin hyväksytyille ja valtuutetuille luokituslaitoksille. Tämän toimenpiteen voidaan olettaa lisäävän tarkastustoimialan kilpailua.

Valvontaviranomaisen yleiset valtuudet ja velvollisuudet tulisivat koskemaan myös Merenkululaitosta valvontaviranomaisena. Tämän vuoksi painelaitelain 12—15 §:ssä, 18—20 §:ssä sekä 23 ja 25 §:n 2 momentissa valvontaviranomaiselle säädetty oikeudet ja velvollisuudet tulisivat koskemaan myös Merenkululaitosta, jotta välttämättömät hallinnolliset säännökset olisivat voimassa myös alusten painelaitteiden osalta. Merenkululaitoksen toimiessa valvontaviranomaisena sillä olisi 15 §:ssä säädetyn mukaisesti oikeus esimerkiksi kieltää tilapäisesti tai pysyvästi sellaisen painelaitteen valmistus, kaupan pitäminen, myynti tai muu luovuttaminen tai käyttö, jos Merenkululaitos toteaisi, että painelaite tai sen sijoitus ei täytä 3 §:ssä säädettyjä vaatimuksia.

Lain 19 b §:n 1 momentissa säädettäisiin valvontaviranomaisen velvollisuudesta valvoa aluksen painelaitteen tarkastuksen suorittajaksi valtuuttamansa tarkastuslaitoksen toimintaa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin valvontaviranomaisen oikeudesta peruuttaa valtuutus, jos tarkastuslaitos ei täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii säännösten vastaisesti. Käytännössä valvontaviranomainen kuitenkin ensi sijassa neuvottelisi tarkastuslaitoksen kanssa havaitsemistaan tarkastus-

toiminnan epäkohdista ja vain ääritilanteissa peruuttaisi myöntämänsä valtuutuksen. Pykälän 3 momentin tarkoituksena olisi osoittaa luokituslaitosdirektiivin säännösten soveltamisen ensisijaisuus silloin, kun tarkastuksen suorittajana toimii hyväksytty ja valtuutettu luokituslaitos.

Lain 19 c §:ssä säädettäisiin vastavuoroisen hyväksymisen periaatteesta, jonka mukaan valvontaviranomaisen tulisi sallia aluksen painelaitteen käyttö, kun painelaite on valmistettu tai markkinoitu toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai kun se on valmistettu toisessa ETA-jäsenvaltiossa, jos painelaitteen turvallisuustaso vastaa vähintään sitä tasoa, joka kuvataan soveltuvin yhdenmukaistetuissa eurooppalaisissa standardeissa.

Vastavuoroisen hyväksymisen periaatteen omaksuminen olisi tarpeen, jotta Euroopan yhteisöjen komissio voisi hyväksyä ehdotetun kansallisen sääntelyn. Lakiehdotus ja siihen liittyvä luonnos kauppaja teollisuusministeriön asetukseksi painelaiteturvallisuudesta annetun kauppaja teollisuusministeriön päätöksen (953/1999) muuttamisesta on ilmoitettu Euroopan yhteisöjen komissiolle teknisten vaatimusten ilmoitusmenettelystä annettujen säännösten mukaisesti.

Alusten painelaitteista ei ole annettu yhteisön lainsäädäntöä ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön (IMO) lainsäädäntöä asiasta on vähän. Ehdotettu laki olisi tarpeen, jotta suomalaisalusten painelaitteiden turvallisuus voitaisiin nykyistä paremmin varmistaa ja samalla ottaa huomioon Suomen EU-jäsenyydestä johtuvat velvoitteet. Valvontaviranomaisen soveltaessa lakia sen tulisi ottaa asiaankuuluvalla tavalla huomioon lasti- ja matkustaja-alusten siirtämisestä yhteisössä rekisterien välillä ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 613/91 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 789/2004.

Edellä mainitun asetuksen tarkoituksena on helpottaa lasti- ja matkustaja-alusten siirtämistä yhteisössä. Asetuksen mukaan jäsenvaltion lipun alla purjehtivien lasti- ja matkustaja-alusten siirtämistä jäsenvaltioiden välillä ei saisi haitata teknisillä esteillä, jos jäsenvaltiot tai niiden puolesta tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä

toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annetun neuvoston direktiivin 1994/57/EY mukaisesti hyväksytyt laitokset ovat myöntäneet aluksille todistuksen siitä, että ne ovat kansainvälisten yleissopimusten määräysten mukaisia. Tästä huolimatta aluksen vastaanottavan jäsenvaltion olisi kuitenkin voitava edelleen soveltaa sääntöjä, jotka poikkeavat soveltamisalaltaan ja luonteeltaan alan kansainvälisesti sovituista yleissopimuksista.

Valvontaviranomaisen tulisi lakia soveltaessaan huomioida myös laivavarusteista annetun neuvoston direktiivin 1996/98/EY säännökset. Aluksen siirtämisestä rekisteristä toiseen annetun asetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltio ei saa yleissopimukseen perustuvien teknisten syiden vuoksi evätä rekisteröintiä toisessa jäsenvaltiossa rekisteröidyltä alukselta, jos se on vaatimusten mukainen, sillä on voimassa olevat todistukset ja sen varusteet on hyväksytty tai tyyppihyväksytty mainitun direktiivin mukaisesti.

Lain 21 §:n 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen sisällytettäisiin rangaistussäännös 19 a §:n noudattamatta jättämisestä.

Pykälän 1 momentin 2 kohta jätettäisiin ennalleen, koska 15 ja 18 §:n säännökset tulisivat sovellettaviksi myös alusten painelaitteisiin. Toisaalta 16 ja 17 §:n säännöksiä ei sovellettaisi joitakin yksittäistapauksia lukuun ottamatta, koska Euroopan yhteisön direktiiveissä ei pääsääntöisesti ole CE-merkintää koskevia säännöksiä ulotettu koskemaan alusten painelaitteita. Poikkeuksena edellä mainitusta säännöstä voidaan mainita laivavarusteista annetun direktiivin 1996/98/EY liitteessä A.1 luetellut painelaitteet, joille on kansainvälisissä oikeudellisissa asiakirjoissa jo luotu yksityiskohtaiset testausstandardit. Liitteessä A.1 lueteltuihin painelaitteisiin sovelletaan tällöin edellä mainitun laivavarusteita koskevan direktiivin ja sen mahdollisten muutosten mukaisia kansallisesti voimaan saatettuja säännöksiä.

Oikaisumenettelystä ehdotetaan säädettäväksi 24 §:n 2 momentissa. Jos tarkastuslaitos tai hyväksytty luokituslaitos epäisi tarkastus- tai arviointitodistuksen, päätös olisi perusteltava ja päätöksestä olisi viipymättä ilmoitettava sille, jota päätös koskee. Tarkas-

tuslaitoksen tai hyväksytyn luokituslaitoksen tulisi samalla ilmoittaa, miten hakija voi saat-
taa asian tarkastuslaitoksen tai vastaavasti
luokituslaitoksen uudelleen käsiteltäväksi oi-
kaisumenettelyssä. Oikaisuun sovellettaisiin
menettelyä, josta tarkastuslaitosta nimettäes-
sä, tunnustettaessa tai hyväksyttäessä on tar-
kemmin päätetty. Tarkastuslaitoksen tai hy-
väksytyn luokituslaitoksen oikaisumenette-
lyssä antamaan päätökseen, jolla tarkastus-
tai arviointitodistus on evätty, haettaisiin va-
littamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten
kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) sää-
detään.

Lain 25 §:n 2 momentissa valvontaviran-
omaiselle tarkoitettu oikeus myöntää poikke-
uksia yksittäistapauksissa erityisten syiden
perusteella olisi voimassa myös Merenkulku-
laitoksen toimiessa valvontaviranomaisena.

Painelaitelain 27 §:n 3 momenttiin ei ehdo-
teta muutoksia, jolloin alusten painelaitteisiin
sovellettaisiin edelleen siirtymäsäännöstä 31
päivään joulukuuta 2008.

3 Esityksen suhde yhteisön oikeu- teen

Vaarallisten aineiden tiekuljetuksia koske-
van jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentä-
misestä annetun neuvoston direktiivin
1994/55/EY 1 artiklan 1 kohdassa säädetään,
että direktiiviä sovelletaan jäsenvaltioissa tai
jäsenvaltioiden välillä tapahtuviin vaarallisten
aineiden tiekuljetuksiin. Direktiivin 6 arti-
klan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltiot
saavat sallia meriliikennettä tai lentoliiken-
nettä koskevien kansainvälisten vaatimusten
mukaisesti luokiteltujen, pakattujen ja mer-
kittyjen vaarallisten aineiden maantiekulje-
tukset alueellaan aina, kun kuljetukseen sisäl-
tyy meri- tai lentomatka.

Painelaitteita koskevan jäsenvaltioiden
lainsäädännön lähentämisestä annetun Eu-
roopan parlamentin ja neuvoston direktiivin
1997/23/EY soveltamisalaa ja määritelmiä
koskevan 1 artiklan 3.14 kohdassa säädetään,
että direktiivin soveltamisalaan eivät kuulu
laivat, raketit, ilma-alukset tai liikkuvat off-
shore-yksiköt eivätkä laitteet, jotka on ni-
menomaisesti tarkoitettu asennettaviksi näi-
hin koneisiin tai niiden käyttämiseksi. Artik-

lan 3.19 kohdan mukaan direktiivin sovelta-
misalaan eivät kuulu vaarallisten tavaroiden
kansainvälisistä tiekuljetuksista tehdyssä eu-
rooppalaisessa ADR-sopimuksessa tarkoite-
tut laitteet, kansainvälisiä rautatiekuljetuksia
koskevan COTIF-yleissopimuksen liitteen B
(CIM) liitteenä olevassa vaarallisten tavaroi-
den kansainvälisissä rautatiekuljetusmäärä-
yksissä tarkoitettut laitteet, Kansainvälisen
merenkulkujärjestön (IMO) vaarallisten ai-
neiden kansainvälisessä merenkulkualan kul-
jetussäännöstössä (IMDG) tarkoitettut laitteet
eivätkä Kansainvälisen siviili-ilmailun yleis-
sopimuksen (SopS 11/1949) nojalla standar-
deina julkaistuissa teknisissä määräyksissä
(ICAO-TI) tarkoitettut laitteet.

Edellä mainituilla perusteilla ei ole olemas-
sa yhteisön oikeudessa asetettuja esteitä sille,
että painelaitelakiin tehtäisiin ehdotettu muu-
tos.

4 Esityksen vaikutukset

Ehdotetulla lailla ei ole valtiontaloudellisia
vaikutuksia. Sen taloudelliset vaikutukset
alan toimijoille ovat vähäiset.

Mahdollisuus harjoittaa alusten painelait-
teiden tarkastustoimintaa ja muita tämän lain
mukaisia tarkastustehtäviä annettaisiin muil-
lekin ammattitaitoisille tarkastuslaitoksille
kuin hyväksytyille ja valtuutetuille luokitus-
laitoksille. Tämän voidaan olettaa lisäävän
kilpailua alusten painelaitteiden tarkastami-
nessa.

Esityksen tarkoituksena on parantaa paine-
laiteturvallisuutta Suomen lipun alla purjeh-
tivilla aluksilla.

5 Asian valmistelu

Esityksen perustana on liikenne- ja viestin-
tämisenministeriön 18 päivänä joulukuuta 2002
asettaman alusten painelaitelainsäädäntöä
valmistelevan työryhmän mietintö (Liikenne-
ja viestintäministeriön mietintöjä ja muistioi-
ta B 20/2003), jonka pohjalta asian valmiste-
lua on jatkettu virkатыönä. Valmisteluun ovat
osallistuneet liikenne- ja viestintäministeriön,
kauppa- ja teollisuusministeriön, Merenkul-
kulaitoksen sekä Turvatekniikan keskuksen
edustajat.

Esityksestä on kesäkuussa 2006 pyydetty kauppa- ja teollisuusministeriön, Turvatekniikan keskuksen, merenkulkualan työntekijä- ja työnantajajärjestöjen sekä Suomessa toimivien hyväksytyjen ja valtuutettujen luokituslaitosten lausunto. Erikseen on pyydetty myös puolustusministeriön lausunto.

Lausunnon esityksestä antoivat kauppa- ja teollisuusministeriö, puolustusministeriö, Merenkulkulaitos, Turvatekniikan keskus, Suomen Varustamoyhdistys ry, Rahtialusyhdistys ry sekä Ålands Redarförening rf.

Esitykseen sisältyviin kauppa- ja teollisuusministeriön toimialaan kuuluviin lainmuutoksiin on saatu kauppa- ja teollisuusministeriön esittelylupa.

6 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2008 mahdollisimman pian. Lain vaatimien toimien vuoksi laki voi kuitenkin tulla voimaan aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua sen hyväksymisestä ja vahvistamisesta.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki**painelaitelain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä elokuuta 1999 annetun painelaitelain (869/1999) 1 ja 2 §, 4 §:n 3 momentti, 21 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 24 §:n 2 momentti ja
lisätään lakiin uusi 3 a luku seuraavasti:

1 §

Tätä lakia sovelletaan painelaitteisiin.

Tätä lakia sovelletaan siten kuin erikseen säädetään:

1) ydinlaitosten painelaitteisiin tätä lakia sovelletaan siten kuin ydinenergialain (990/1987) 60 ja 60 a §:ssä säädetään;

2) puolustushallinnon toimialan painelaitteisiin, ja

3) ilma-aluksiin ja niiden käyttölaitteistoihin kuuluihin painelaitteisiin.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuihin paineellisiin astioihin ja säiliöihin tätä lakia sovelletaan vain niiden sijoituksessa ja käytössä.

Alusten painelaitteisiin tätä lakia sovelletaan 3 a luvussa säädetyn poikkeuksin.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *painelaitteella* säiliötä, putkistoa ja muuta teknistä kokonaisuutta, jossa on tai johon voi kehittyä ylipainetta, sekä painelaitteen suojaamiseksi tarkoitettuja teknisiä kokonaisuuksia;

2) *CE-merkinnällä* merkintää, josta säädetään tiettyjen tuotteiden varustamisesta CE-merkinnällä annetussa laissa (1376/1994);

3) *ministeriöllä* kauppa- ja teollisuusministeriötä;

4) *valvontaviranomaisella* turvatekniikan keskusta; alusten painelaitteiden osalta valvontaviranomaisella tarkoitetaan muiden kuin 5, 16 ja 17 §:n osalta Merenkulkulaitosta;

5) *tarkastuslaitoksella* organisaatiota, joka on todettu päteväksi ja jolla on oikeus suorit-

taa tässä laissa tarkastuslaitokselle säädettyjä tehtäviä;

6) *aluksen painelaitteella* painelaitetta, joka on asennettu tai tarkoitettu asennettavaksi suomalaiseen alukseen tai joka on tarkoitettu suomalaisen aluksen käyttämiseksi; aluksen painelaitteena ei kuitenkaan pidetä kaasusäiliöaluksen lastisäiliötä;

7) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua neuvoston direktiiviä 1994/57/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiivillä 1997/58/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveillä 2001/105/EY ja 2002/84/EY;

8) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* luokituslaitosdirektiivin 4 artiklan mukaisesti hyväksyttyä laitosta.

4 §

Ulkomaisen tarkastuslaitoksen ja hyväksytyn luokituslaitoksen toimenpiteet vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa hyväksytään, jos Suomea velvoittavissa kansainvälisissä sopimuksissa tai Euroopan yhteisön säädöksissä niin edellytetään.

3 a luku**Aluksen painelaitteet****19 a §**

Aluksen painelaitteen tarkastaa valvontaviranomainen.

Valvontaviranomainen voi valtuuttaa aluksen painelaitteiden tarkastuksen suorittajaksi hyväksytyn luokituslaitoksen tai 5 §:n mukaisesti hyväksytyn tarkastuslaitoksen, jos tarkastuslaitoksella on riittävä osaaminen ja kokemus alusten painelaitteista.

19 b §

Valvontaviranomainen valvoo aluksen painelaitteen tarkastuksen suorittajaksi valtuuttamansa tarkastuslaitoksen toimintaa.

Jos tarkastuslaitos ei täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii säännösten vastaisesti, valvontaviranomainen voi peruuttaa valtuutuksen.

Kun valvontaviranomainen valtuuttaa hyväksytyn luokituslaitoksen suorittamaan painelaitteiden tarkastuksia, sovelletaan, mitä luokituslaitosdirektiivissä säädetään.

19 c §

Jos alukseen asennetaan tai aluksella on painelaite, jonka turvallisuustaso vastaa vähintään sitä tasoa, joka kuvataan soveltuviissa yhdenmukaistetuissa eurooppalaisissa standardeissa, valvontaviranomaisen tulee sallia painelaitteen käyttö, jos se on valmistettu tai markkinoitu toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valmistettu toisessa ETA-sopimusvaltiossa.

21 §

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) laiminlyö 3, 4 tai 6—10 §:ssä, 19 §:n 1 momentissa tai 19 a §:ssä säädetyn velvollisuuden taikka

2) ei noudata 15—18 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä,

on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *painelaiterikkomuksesta* sakkoon.

24 §

Jos tarkastuslaitos tai hyväksytty luokituslaitos epää tarkastus- tai arviointitodistuksen, päätös on perusteltava ja päätöksestä on viipymättä ilmoitettava sille, jota päätös koskee. Samalla on ilmoitettava, miten asia voidaan saattaa käsiteltäväksi oikaisumenettelyssä. Oikaisussa noudatetaan menettelyä, josta tarkastuslaitosta nimettäessä, tunnustettaessa tai hyväksyttäessä on tarkemmin päätetty. Oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen, jolla tarkastus- tai arviointitodistus on evätty, haetaan valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 25 päivänä toukokuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenneministeri *Anu Vehviläinen*

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

painelaitelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 27 päivänä elokuuta 1999 annetun painelaitelain (869/1999) 1 ja 2 §, 4 §:n 3 momentti, 21 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta sekä 24 §:n 2 momentti ja lisätään lakiin uusi 3 a luku seuraavasti:

Voimassa oleva laki

1 §

Tätä lakia sovelletaan painelaitteisiin.
Tätä lakia sovelletaan siten kuin erikseen säädetään:

- 1) ydinlaitosten painelaitteisiin;
- 2) puolustushallinnon toimialan painelaitteisiin;
- 3) *alusten painelaitteisiin*;
- 4) ilma-aluksiin ja niiden käyttölaitteistoihin kuuluviin painelaitteisiin.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuihin paineellisiin astioihin ja säiliöihin tätä lakia sovelletaan vain niiden sijoituksessa ja käytössä.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *painelaitteella* säiliötä, putkistoa ja muuta teknistä kokonaisuutta, jossa on tai johon voi kehittyä ylipainetta, sekä painelaitteen suojaamiseksi tarkoitettuja teknisiä kokonaisuuksia;
- 2) *CE-merkinnällä* merkintää, josta sääde-

Ehdotus

1 §

Tätä lakia sovelletaan painelaitteisiin.
Tätä lakia sovelletaan siten kuin erikseen säädetään:

- 1) ydinlaitosten painelaitteisiin *tätä lakia sovelletaan siten kuin ydinenergialain (990/1987) 60 ja 60 a §:ssä säädetään*.
- 2) puolustushallinnon toimialan painelaitteisiin, *ja*
- 3) ilma-aluksiin ja niiden käyttölaitteistoihin kuuluviin painelaitteisiin.

Vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994) tarkoitettuihin paineellisiin astioihin ja säiliöihin tätä lakia sovelletaan vain niiden sijoituksessa ja käytössä.

Alusten painelaitteisiin tätä lakia sovelletaan 3 a luvussa säädetyin poikkeuksin.

2 §

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *painelaitteella* säiliötä, putkistoa ja muuta teknistä kokonaisuutta, jossa on tai johon voi kehittyä ylipainetta, sekä painelaitteen suojaamiseksi tarkoitettuja teknisiä kokonaisuuksia;
- 2) *CE-merkinnällä* merkintää, josta sääde-

tään tiettyjen tuotteiden varustamisesta CE-merkinnällä annetussa laissa (1376/1994);

3) *ministeriöllä* kauppa- ja teollisuusministeriötä;

4) *valvontaviranomaisella* turvatekniikan keskusta;

5) *tarkastuslaitoksella* organisaatiota, joka on todettu päteväksi ja jolla on oikeus suorittaa tässä laissa tarkastuslaitokselle säädettyjä tehtäviä.

tään tiettyjen tuotteiden varustamisesta CE-merkinnällä annetussa laissa (1376/1994);

3) *ministeriöllä* kauppa- ja teollisuusministeriötä;

4) *valvontaviranomaisella* turvatekniikan keskusta; *alusten painelaitteiden osalta valvontaviranomaisella* tarkoitetaan muiden kuin 5, 16 ja 17 §:n osalta Merenkulkulaitosta;

5) *tarkastuslaitoksella* organisaatiota, joka on todettu päteväksi ja jolla on oikeus suorittaa tässä laissa tarkastuslaitokselle säädettyjä tehtäviä;

6) *aluksen painelaitteella* painelaitetta, joka on asennettu tai tarkoitettu asennettavaksi suomalaiseen alukseen tai joka on tarkoitettu suomalaisen aluksen käyttämiseksi; aluksen painelaitteena ei kuitenkaan pidetä kaasusäiliöaluksen lastisäiliötä;

7) *luokituslaitosdirektiivillä* alusten tarkastamiseen ja katsastamiseen valtuutettuja laitoksia sekä merenkulun viranomaisten asiaan liittyviä toimia koskevista yhteisistä säännöistä ja standardeista annettua neuvoston direktiiviä 1994/57/EY, sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiivillä 1997/58/EY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveillä 2001/105/EY ja 2002/84/EY;

8) *hyväksytyllä luokituslaitoksella* luokituslaitosdirektiivin 4 artiklan mukaisesti hyväksyttyä laitosta.

4 §

Ulkomaisen tarkastuslaitoksen toimenpiteet vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa hyväksytään, jos Euroopan yhteisön säädöksissä niin edellytetään.

4 §

Ulkomaisen tarkastuslaitoksen ja hyväksytyn luokituslaitoksen toimenpiteet vaatimustenmukaisuuden osoittamisessa hyväksytään, jos *Suomea* velvoittavissa kansainvälisissä sopimuksissa tai Euroopan yhteisön säädöksissä niin edellytetään.

3 a luku

Aluksen painelaitteet

19 a §

Aluksen painelaitteen tarkastaa valvontaviranomainen.

Valvontaviranomainen voi valtuuttaa aluksen painelaitteiden tarkastuksen suorittajaksi hyväksytyn luokituslaitoksen tai 5 §:n mukaisesti hyväksytyn tarkastuslaitoksen, jos tarkastuslaitoksella on riittävä osaaminen ja kokemus alusten painelaitteista.

19 b §

Valvontaviranomainen valvoo aluksen painelaitteen tarkastuksen suorittajaksi valtuuttamansa tarkastuslaitoksen toimintaa.

Jos tarkastuslaitos ei täytä säädettyjä vaatimuksia tai toimii säännösten vastaisesti, valvontaviranomainen voi peruuttaa valtuutuksen.

Kun valvontaviranomainen valtuuttaa hyväksytyn luokituslaitoksen suorittamaan painelaitteiden tarkastuksia, sovelletaan, mitä luokituslaitosdirektiivissä säädetään.

19 c §

*Jos alukseen asennetaan tai aluksella on painelaite, jonka turvallisuustaso vastaa vähintään sitä tasoa, joka kuvataan soveltuvis-
sa yhdenmukaistetuissa eurooppalaisissa standardeissa, valvontaviranomaisen tulee sallia painelaitteen käyttö, jos se on valmistettu tai markkinoitu toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa tai valmistettu toisessa ETA-sopimusvaltiossa.*

21 §

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta:

1) laiminlyö 3, 4 tai 6—10 §:ssä tai 19 §:n 1 momentissa säädetyn velvollisuuden, taikka

2) ei noudata 15—18 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *painelaitteita koskevien säännösten rikkomisesta sakkoon.*

24 §

Jos tarkastuslaitos epäilee tarkastus- tai arviointitodistuksen, päätös on perusteltava ja päätöksestä on viipymättä ilmoitettava sille, jota päätös koskee. *Tarkastuslaitoksen on samalla ilmoitettava, miten hakija voi saattaa*

21 §

Joka tahallaan tai törkeästä huolimattomuudesta

1) laiminlyö 3, 4 tai 6—10 §:ssä, 19 §:n 1 momentissa tai 19 a §:ssä säädetyn velvollisuuden taikka

2) ei noudata 15—18 §:n nojalla annettua kieltoa tai määräystä, on tuomittava, jollei teosta muualla laissa säädetä ankarampaa rangaistusta, *painelaiterikkomuksesta sakkoon.*

24 §

Jos tarkastuslaitos tai hyväksytty luokituslaitos epäilee tarkastus- tai arviointitodistuksen, päätös on perusteltava ja päätöksestä on viipymättä ilmoitettava sille, jota päätös koskee. *Samalla on ilmoitettava, miten asia voidaan*

asian tarkastuslaitoksen uudelleen käsiteltäväksi oikaisumenettelyssä. Oikaisuun sovelletaan menettelyä, josta tarkastuslaitosta nimitettäessä, tunnustettaessa tai hyväksyttäessä on tarkemmin päätetty. Tarkastuslaitoksen oikaisumenettelyssä antamaan päätökseen, jolla tarkastus- tai arviointitodistus on evätty, haetaan muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

saattaa käsiteltäväksi oikaisumenettelyssä. Oikaisussa noudatetaan menettelyä, josta tarkastuslaitosta nimitettäessä, tunnustettaessa tai hyväksyttäessä on tarkemmin päätetty. Oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen, jolla tarkastus- tai arviointitodistus on evätty, haetaan valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20 .
